

Jonge notenkrakers, Ulvenhout 9 mei 1969 / Foto Bert Verver

Ook in 1969 nog notenkrakers in ons land

Door Jaap Taapken

Op verschillende plaatsen in ons land zijn er notenkrakers van de invasie, die vorig najaar plaats vond, achtergebleven. In tegenstelling tot de vogels die slechts enkele dagen op één plaats verbleven noemden wij deze vogels van de invasie 1954: „blijvers”.

Tot 14 december j.l. werden reeds 42 opgaven ontvangen van notenkrakers die met Nederlandse ringen werden gemerkt. Hiervan werd, zoals het Contactblad voor de ringers „Op het vinkentouw” meldt, al zes vogels teruggemeld uit het buitenland. Zij werden alle tussen eind september en begin oktober in N.W.-Frankrijk bemachtigd, op één na die doorgevlogen was naar Zuid-Frankrijk en zich op ca. 150 kilometer van de Middellandse Zee bevond.

Hieronder laat ik een lijstje waarne-

mingen volgen van vogels die in de laatste maanden nog werden gemeld. Het verdient aanbeveling, en hier wil ik nog eens goed de nadruk op leggen, dat het verblijf van notenkrakers op plaatsen waar zij nog voorkomen nauwkeurig wordt geregistreerd. Men wordt verzocht vooral elke datum van waarneming (met aantal) te noteren en in de toekomst op te zenden. Ook oudere waarnemingen worden nog steeds graag ontvangen.

De bewerking van de gegevens van de notenkrakerinvasie in Nederland bevindt zich thans in een stadium dat omstreeks 6000 waarnemingen door het Vogeltrekstation te Arnhem mechanisch zullen worden geregistreerd en bewerkt. Voor dit doel zijn ook de aan „Het Vogeljaar” toegezonden waarnemingen ter beschikking gesteld. In samenwerking met de

anderen zal een uiteindelijk definitief overzicht worden samen gesteld. Terwijl het centrale adres waar alle gegevens bijeenkomen is bij de heer M. J. Tekke, Harderwijkstraat 136, 's Gravenhage.

November/maart: enkele ex. Grote Pine-tum „Schovenhorst", Putten G en 2 à 3 ex. bij het landhuis, totaal 6 à 7 ex., op 11-3 waren ze er nog, 30-3 roep gehoord (Mr. A. J. Cnoop Koopmans), gehele winter t/m 15-3 2 ex. op voertafel Putten (med. A. Smit); vanaf 11-12 2 ex. en na half februari tot 20-4 1 ex. te Vled-der Dr. (H. J. van Delden)

Januari nog steeds 1 ex. Oostvoorne (mevr. M. E. E. Uijttendijk-Peterse); begin januari 1 ex. Bilthoven (mej. J. A. R. Stolk) en 1 ex. Bennekom (med. Dr. A. Scheygrond); 2-1 1 ex. in tuin Loenen Gld. (Ir. C. van Rede); 2 & 3-1 1 ex. Kaatsheuvel (S. de Cock); 5 & 6-11 1 ex. Austerlitz (med. A. Verver); 5-1 1 ex. Bikbergen, Huizen N.H., 6-1 1 ex. op voertafel Blaricum (A. Heerligh); 8-1 1 ex. voor 't laatst bij voerhuisje Bilthoven (Dr. J. de Lange); 8-1 1 ex. 's Gravelandseweg, Hilversum (med. N. Rondag); 9-1 reeds lange tijd 1 ex. in tuin Bilthoven (mevr. M. v. d. Wijngaard-Schellinger); 9-1 1 ex. 't Bluk, Laren N.H. (Korhaan jrg. 3-no. 6, p. 13); 10-1 1 ex. Nieuw Amelisweerd, Rhijnauwen (mej. A. Sauter, M. Brons-wijk); 12-1 1 ex. legerplaats Nunspeet (A. Smit); 13-1 1 ex. Austerlitz (A. Verver); 14-1 2 ex. Kerckebosch, N.O. Zeist (mevr. M. Maasland); 14-1 ex. Bunde (Nat. Hist. Maandbl. jrg. 58-p-29); vanaf 15-1 regelmatig 2 ex. langs weg Hilversum-Baarn, op 20-2 en 7-3 zelfs 3 ex., aldaar tot 24-3 laatste ex. gezien (G. S. de Hoog); tot ± 15-1 nog steeds, maar minder ex. Lage Vuursche (Dr. J. de Lange); 15-1 1 ex. golfvelden, Hilversum-Z. (Korhaan jrg. 3, no. 6, p. 13); 16-1 1 ex. in tuin Koningstraat Hilversum-C. (mevr. N. A. v. d. Klas-horst-Rijsdijk); 17-1 nog 1 ex. (van de 5 ex.) Grebbeberg, Wageningen (S. Wit-teveen); 19-1 1 ex. Deelerwoud (med. mevr. I. Deurvorst-Unger); 20-1 1 ex. G. H. Cronebosch, Hilversum-Z. (Korhaan jrg. 3 no. 6, p. 13); 22 & 25-1 1 ex. Vijlenerbos L. (Nat. Hist. Maandbl. jrg. 58 p. 29); 26-1 1 ex. Frederiksoord (H.

J. van Delden); 26-1 1 ex. 's Graveland-seweg, Hilversum, ook aldaar op 8-1 ge-zien en blijkt reeds enige weken hier te verblijven (N. Rondag); 27-1 2 ex. G. H. Cronebosch, Hilversum-Z., 29-1 1 ex. Bussumer Grintweg, Hilversum-N. (Korhaan jrg. 3, no. 6, p. 13); 29-1 1 ex. Boekesteijn, 's Graveland (J. L. A. Blo-net); 30-1 1 ex. komt geregeld in tuin t.o. Beekhuizensebos, Velp (C. Momma-Dronsberg v. d. Linden); 30-1 al een week of 5 1 ex. „Klein Schovenhorst", Putten (Dr. Th. C. Oudemans, med. Ir. P. A. van Schermbeek); 31-1 nog steeds 2 ex. aanwezig (sinds 27-12-'68) Assen (Mr. H. A. Hoendervanger, med. Mr. W. C. van Oordt); eind januari 2 ex. Drogenbos ten Z. van Brussel (J. Rodts).

Februari: 3-2 1 ex. op voedertafel, daar voor 't eerst 6-11-'68 zelfde? Soest-Z. (L. A. J. Gijsen); 8-2 1 ex. Hilverbeek, 's Graveland (Korhaan jrg. 3, nr. 2 (bedoeld 7?), p. 13); 8-2 2 ex. Austerlitz (C. van Ooik, med. A. Verver); 10-2 2 ex. op voer Amersfoort, daar reeds sinds eind december, 9-3 beide ex. ge-ringd, ná 24-3 nog maar 1 ex. en daar 26-5 nog steeds aanwezig (mevr. J. M. Tydeman, J. Taapken); 10-2 1 ex. Heide-park, Hilversum-Z. (J. Taapken); 13-2 1 ex. Hollandsche Rading U., 15-2 7 ex. (!) Kievitsdal tussen Hilversum en Baarn (Korhaan jrg. 3, nr. 2 (bedoeld 7?), p. 11); 15-2 1 ex. De Beek bij Bus-sum, gem. Naarden (mej. T. Hinrichs); reeds de gehele winter t/m medio fe-bruari 1 ex. Putten (W. Smit, med. A. Smit); week 16/23-2 nog 2 keer 1 ex. Maartensdijk U. (med. P. A. Fentener van Vlissingen); 19-2 2 ex. Speulderbos, Drie geringd (Hanekamp, med. A. Smit); 19-2 3 ex. Beverwijk (fam. D. Koger, Dagblad Kennemerduinen d.d. 20-2-1969); 22-2 1 ex. dijk tussen Rhenen en Wageningen (A. Vink); 22-2 1 ex. Stads-park, Groningen (D. Postma); 22-2 1 ex. Groot Kievitsdal tussen Hilversum en Baarn (Korhaan jrg. 3, nr. 2 (bedoeld 7?), p. 11); eind febr. 1 ex. Ugchelen (med. A. Smit).

Maart: 5-3 1 ex. spoorwegovergang Hil-versumse Waschmeer, Hilversum-Z. (J. Taapken); 7-3 1 ex. Baarn (G. S. de Hoog); 7-3 1 ex. G. H. Cronebos, Hil-versum-Z. (Korhaan jrg. 3, nr. 3, p. 17);

9-3 nog steeds 2 ex. Amersfoort, waarna 24-3 voor het laatst 2 ex. worden gezien, het andere ex. 26-5 nog steeds aanwezig (mevr. J. M. Tydeman, J. Taapken); 9-3 2 ex. waterwingebied Oranjezon, Walcheren (W. J. Phaff); 9-3 1 ex. tussen Imbos en Laag Soeren (mevr. J. B. v. d. Broek-Ricardi); van 12-3 tot 5-5 1 ex. bij Benoordenhout, Den Haag (mej. C. Ammerlaan); 14-3 1 ex. G. H. Cronebos en 1 ex. Bussumer Grintweg Hilversum (Korhaan jrg. 3, nr. 3, p. 17); 17-3 1 ex. voor het laatst gezien Velp, daarna nog regelmatig 2 ex. op ca 7 minuten daar vandaan welke op 6-5 nog steeds aanwezig waren (C. Momma-Dronsberg v. d. Linden); 25-3 1 ex. waterwingebied Oranjezon, Walcheren (W. J. Phaff); 29-3 1 ex. Naardermeer (Korhaan jrg. 3, nr. 3, p. 17);

April: 5-4 1 ex. Geleen L. (J. Willems, J. Nilissen); 6-4 2 ex. „Schovenhorst“, Putten (N. v. d. Beek); 12-4 1 ex. landgoed „Oud-Groevenbeek“ Ermelo (Ir. van Schermbeek); 26-4 nog steeds 2 ex. Huis ter Heide (mej. J. A. R. van Stoll);

Mei: 2-5 1 ex. Apeldoorn (mej. H. Paets); 23-5 1 ex. landgoed „Oud Groevenbeek“, Ermelo (Ir. P. A. van Schermbeek); 26-5 nog steeds 1 ex. Amersfoort (mevr. J. M. Tydeman).

In het tijdschrift „Aves“ kunnen wij in

twee artikelen van J. Tricot nadere informatie verkrijgen over het verloop van deze invasie in België („Breve synthèse des données concernant le cassenoix (*Nucifra caryocatactes*) lors de l'invasion 1968 (période: juillet à septembre)“) Vol. 5 — pp. 146-156 en „Notes complémentaires concernant l'invasion 1968 dus cassenoux (*Nucifraga caryocatactes*) (Deuxième période: octobre et novembre)“. Vol. 5 pp. 184-188 wordt vervolgd). In het Natuurhistorisch Maandblad vinden wij een artikel van de heer J. T. ter Horst „De notenkrakerinvasie 1968 in de provincie Limburg“ (jrg. 58, No. 2, pp. 21-27).

Het is wel duidelijk dat de notenkrakers, die in 1969 nog in ons land waren, zich teruggetrokken hebben op de bosrijke zandgrond waar zij hier en daar door de aanwezigheid van voldoende voedsel (soms mede door het bijvoeren door mensen) hebben kunnen blijven. Deze overwinteringsgebieden schijnen vrij uitgerust te kunnen zijn, waarbij zij over enige tijd over een bijzonder goede terreinkennis blijken te beschikken. Hierdoor is het niet meer zo'n opvallende verschijning als gedurende de eerste twee maanden van de invasie. Verschillende waarnemers meenden notenkrakers te hebben waargenomen die zich als broedvogel gedroegen.